

"Hem kesafetli olan nefis-i insaniye; sırr-ı câmiyet itibariyle, tezekki etmek şartıyla bütün letaif-i insaniyenin fevkine çıktığı gibi,.. " Nefis nasıl diğer değerli latifelerden faziletli olabilir?

Zıtların birbirini göstermesi çok kuvvetli olur. Mesela, siyah tahta üstünde en güzel beyaz tebeşir görünür ya da beyaz bir tahtada siyah yazı daha güzel ve net okunur.

Bu sebeple Allah insanın mahiyetine, kendi isimlerine güzel ve okunaklı bir pencere olması için, nihayetsiz acizlik, fakirlik, eksiklik gibi noksan sıfatları yerleştirmiş. İnsan sonsuz aczi ile Allah'ın sonsuz kudret ve kibriyasını kıyaslar ve ölçer. Yani Allah'ın sonsuz azametini insan en güzel acziyeti ile anlar ve anlatır. İnsan ne kadar acizliğini anlar ise, Allah'a olan hürmet ve tazimi o nispette olur.

İnsanın nefsinin aciz, fakir ve kesif olması, İlahi isimlerin bariz tebarüz etmesine vesile oluyor. İman ve ibadet ile ıslah edilen, yani tezkiye edilmiş **nefis**, Allah'ı anlama ve idrak etmede mükemmel bir mikyas ve mizan olur. Hatta kalp ve ruhun inkişaf ve inbisatı nefsin sayesinde oluyor.

Sahabeler nefsi terbiye ve ıslah ederek ibadet ve şükrün bütün aksamalarını yaşıyorlar ve her isme bir yol buluyorlar.

Allah'ı her yönü ile tanımak ancak nefisle mümkündür; zira nefis bir çok isme ulaşmada anahtar bir cihazdır. İşte Sahabeler bu anahtarı yok etmeyip ıslah ve terbiye usulü ile Allah'ı tanımada bir araç olarak kullanırken, tarikat evliyaları velayet makamının belli makamına çıkmak için nefislerini öldürüyorlar. Ya da öldürmekten başka çare bulamıyorlar. Zira nefis ile mücadele etmekte büyük zorluk ve meşakkatler olduğu gibi, onu ibadette araç yapmak içinde büyük bir iman iktiza ediyor.